

Ngo's halen GACSA-visie op klimaat-slimme landbouw neer

VILT hervatte na de zomer de wekelijkse duiding met een uitgebreide reportage over klimaat-slimme landbouw. Om te weten wat er mondiaal leeft rond dit thema gingen we te rade bij de Global Alliance on Climate Smart Agriculture (GACSA). De Europese lobbywaakhond Corporate Europe Observatory (CEO) maakt ons er attent op dat dit platform voor klimaatvriendelijke landbouwpraktijken geen smetteloze reputatie heeft. “Een internationale coalitie van ngo’s publiceerde tijdens de Klimaattop in Parijs een verklaring om duidelijk te maken wie werkelijk belang heeft bij GACSA”, zegt Nina Holland van CEO. Naar verluidt lobbyt de industrie via GACSA met succes om te voorkomen dat de productie van kunstmest aan banden wordt gelegd. Ngo’s waarschuwen dat GACSA iedereen voor de gek houdt met zogenaamd klimaatvriendelijke oplossingen.

13 SEPTEMBER 2016 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:36

VILT hervatte na de zomer de wekelijkse duiding met een uitgebreide reportage over klimaat-slimme landbouw. Om te weten wat er mondiaal leeft rond dit thema gingen we te rade bij de Global Alliance on Climate Smart Agriculture (GACSA). De Europese lobbywaakhond Corporate Europe Observatory (CEO) maakt ons er attent op dat dit platform voor klimaatvriendelijke landbouwpraktijken geen smetteloze reputatie heeft. “Een internationale coalitie van ngo’s publiceerde tijdens de Klimaattop in Parijs een verklaring om duidelijk te maken wie werkelijk belang heeft bij GACSA”, zegt Nina Holland van CEO. Naar verluidt lobbyt de industrie via GACSA met succes om te voorkomen dat de productie van kunstmest aan banden wordt gelegd. Ngo’s waarschuwen dat GACSA iedereen voor de gek houdt met zogenaamd klimaatvriendelijke oplossingen.

De aarde warmt op en landbouw is behalve mee oorzaak van het klimaatprobleem ook erg kwetsbaar voor de veranderingen die dat met zich meebrengt. Dat bewustzijn is buiten Vlaanderen, gezegend met een gematigd en voor landbouw erg geschikt klimaat, nog veel groter. Ter illustratie verwees de recent gepubliceerde [wekelijkse duiding van VILT](#) naar een rapport van Wereldvoedselorganisatie FAO uit 2010 en de wereldwijde alliantie die actief is rond klimaat-slimme landbouw. De verwijzing naar de Global Alliance on Climate Smart Agriculture (GACSA) valt slecht bij ngo’s. “De vraag is of een lagere broeikasgasuitstoot door landbouw werkelijk de bedoeling is van het concept ‘climate smart agriculture’ zoals dat verkondigd wordt door GACSA”, zegt Nina Holland van CEO.

Corporate Europe Observatory, afgekort CEO, brengt het gelobby in de Europese wandelgangen aan het licht en ziet hoe ook een initiatief als GACSA ten prooi valt aan de lobby van het bedrijfsleven. Het probleem start al bij het ontbreken van duidelijke criteria om ‘climate smart agriculture’ te definiëren. Volgens een [discussiepaper](#) van de internationale koepel van katholieke ontwikkelingsorganisatie (CIDSE) is de term misleidend en dreigt er een doos van Pandora aan sociale en milieurisico’s en andere negatieve effecten geopend te worden. Het ontbreekt immers aan criteria om uit te maken welke landbouwmethoden duurzaam zijn, en welke niet. Ook is het recht op voedsel onterecht afwezig in het GACSA-pleidooi voor een klimaatvriendelijke landbouw.

Katholieke ontwikkelingsorganisaties zoals Broederlijk Delen en Entraide et Fraternité vinden het misplaatst dat GACSA focust op de maatregelen die kleinschalige landbouwers kunnen of op termijn moeten nemen om zich aan te passen aan de klimaatverandering. “Het verzwijgt daarbij de bijdrage aan de broeikasbasuitstoot van een bepaald landbouwmodel, en de historische verantwoordelijkheid van de westerse landen. Zolang het concept klimaat-slimme landbouw niet wordt opgehelderd, zal het blijven misleiden en ruimte laten voor weinig sociale en weinig milieuvriendelijke landbouwpraktijken.” GACSA krijgt bijzonder weinig krediet van de ontwikkelingsorganisaties, simpelweg omdat ze niet te vinden zijn voor een

vrijwillig initiatief parallel aan internationaal erkende organisaties die zich met de thematiek bezighouden. Denk bijvoorbeeld aan het klimaatinitiatief UNFCCC in de schoot van de Verenigde Naties.

Om haar kritiek op GACSA kracht bij te zetten, verwijst Nina Holland ook naar de ‘Stop GACSA coalitie’, een internationaal samenwerkingsverband van ngo’s die het niet begrepen hebben op het platform. Tijdens de Klimaattop in Parijs vestigden zij de schijnwerpers op de belangenverstrengeling binnen GACSA. “Zestig procent van de leden uit de private sector zijn gelieerd aan de kunstmestindustrie en zijn bedrijven zoals Yara en Mosaic of de International Fertilizer Industry Association”, brengt Holland in herinnering. Monsanto, Walmart en McDonald's - bedrijven met geen te beste reputatie volgens de ngo's – hebben allemaal programma's gelanceerd onder het motto ‘climate smart’. De coalitie doet erg smalend over de zogenaamd klimaatvriendelijke oplossingen die GACSA propageert. Ter illustratie wordt verwezen naar de lovende woorden van het Amerikaanse landbouwonderzoeksplatform CGIAR omtrent herbicidenresistente gewassen zoals de Roundup Ready maïs en soja van Monsanto.

De ngo GRAIN beschrijft op zijn beurt hoe de kunstmestindustrie GACSA als lobby-vehikel gebruikt om te voorkomen dat de energieverslindende productie van kunstmest aan banden wordt gelegd. Dat ze uit het vizier blijven als het over het klimaat gaat, wijt de ngo aan te weinig inzicht in de negatieve klimaatbijdrage van kunstmest. “Mensen associëren Shell en niet kunstmestfabrikant Yara met het winnen van schaliegas. Nochtans is het Yara dat in Europa de lobby pro schaliegas leidt. Ook zijn Yara en andere meststoffenfabrikanten de grootste afnemers van het schaliegas dat in de VS gewonnen wordt.”

GRAIN doopte zijn rapport veelbetekend ‘The Exxons of agriculture’ en noemt de fabrikanten van kunstmest de olieproducenten van de voedselketen. Deze ngo pakt GACSA nog harder aan dan CIDSE. “De jarenlange lobby van het bedrijfsleven ziet in GACSA zijn inspanningen beloont om elke betekenisvolle actie inzake de klimaatimpact van landbouw tegen te houden”, klinkt het. “De productie van kunstmest, stikstofmeststoffen in het bijzonder, vergt bijzonder veel energie. Wereldwijd gaat één à twee procent van de totale energieconsumptie naar de productie van kunstmest. Het aandeel in de mondiale broeikasgasuitstoot is van dezelfde grootteorde. Fabrikanten van stikstofmeststoffen gebruiken steeds vaker schaliegas als grondstof, waarbij 40 tot 60 procent meer methaan de atmosfeer wordt ingestoten dan bij de conventionele winning van stikstof die in de lucht aanwezig is.”

Nog volgens GRAIN veroorzaakt de productie van kunstmest maar een fractie van de uitstoot. “De meeste emissies komen vrij wanneer meststoffen op het veld worden toegepast.” Klimaatpanel IPCC schat dat voor elke 100 kilo stikstof die wordt toegediend één kilo vervluchtigt in de vorm van lachgas, een 300 keer schadelijker broeikasgas dan CO2. Om een idee te hebben, in 2014 was de emissie van lachgas even schadelijk voor het klimaat als de uitstoot van één derde van alle auto's en vrachtwagens die in de VS rondrijden. Boeren hoeven volgens de ngo helemaal geen kunstmest te gebruiken, en de fabrikanten weten volgens diezelfde bron maar al te goed dat ze “de planeet aan het koken zijn met hun chemicaliën”. GRAIN schuift agro-ecologie als alternatief naar voren en weet zich daarin geruggensteund door de meer dan 400 wetenschappers die in opdracht van de Wereldbank en de Verenigde Naties het IAASTD-rapport schreven.

Tot slot staat Nina Holland van CEO stil bij het vanuit Nederland aangestuurde onderzoeksproject ‘Climate Smart Agriculture Booster’. “De zogenaamd klimaat-slimme oplossingen die aangedragen werden tijdens een workshop in Parijs waren ronduit ontlusterend, zo zegt ze zelf. “Je kan ze best omschrijven als business as usual, en daar is het de industrie om te doen. Zo gaat de Nederlandse zuivelindustrie prat op een verlaagde uitstoot dankzij mestvergisters en een langere levensduur van de koeien. Alleen zal de totale uitstoot van de sector nog steeds toenemen als gevolg van de hogere melkproductie door het loslaten van de melkquota. Of wat dacht je van de ‘climate smart’-oplossing om druiven te overgieten met vloeibare CO2 om ze af te koelen zodat ze niet aan smaak inboeten wanneer ze ten gevolge van de klimaatverandering vroeger geplukt moeten worden tijdens de warme maand augustus.” Holland schreef een blog over de foute indruk die CSA Booster in Parijs op haar maakte.

Beeld: Cofabel

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>
screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

© 2024 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra